

PRZEDMOWA

O języku polskim jako obcym napisano już wiele. Jak się jednak okazuje, jest to dziedzina bardzo obszerna, atrakcyjna i stale dostarczająca nowych wyzwań i tematów badawczych. Wrocławska konferencja, która zgromadziła ponadstuosobową grupę badaczy i praktyków z niemal całego świata, na pewno wzbogaciła naszą wiedzę na ten temat. Wygłoszone na niej referaty i towarzysząca im dyskusja stały się inspiracją do dalszych działań badawczych i dydaktycznych.

Wrocławska międzynarodowa konferencja naukowa *Język polski, literatura i kultura polska w dydaktyce języka polskiego jako obcego* była piątą z kolei współorganizowaną przez Stowarzyszenie „Bristol” Polskich i Zagranicznych Nauczycieli Kultury Polskiej i Języka Polskiego jako Obcego. Ponieważ jednym z głównych celów Stowarzyszenia „Bristol” jest regularne zapoznawanie zagranicznych polonistów z ośrodkami uniwersyteckimi w Polsce, miejsce konferencji jest za każdym razem inne.

Główny trud organizacyjny spoczywa na instytutach, studiach lub szkołach, zajmujących się nauczaniem języka polskiego jako obcego na wyższej uczelni danego miasta. Pierwsza konferencja odbyła się w 1996 roku w Krakowie i była zorganizowana przez Instytut Polonijny Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców Uniwersytetu Łódzkiego zorganizowało konferencję w 1997 roku. Dwa lata później nauczyciele JPJO i kultury polskiej gościli w Lublinie, gdzie gospodarzem było Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Gospodarzem czwartej konferencji w 2000 roku była Szkoła Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego, a miejscem obrad – Filia UŚ w Cieszynie. Piąte spotkanie, którego pokłosiem jest niniejszy tom, odbyło się we Wrocławiu w dniach 26–28 września 2002 roku. Organizatorami jego byli: Szkoła Języka Polskiego i Kultury Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców Politechniki Wrocławskiej. Jak zawsze wsparcie i pomoc nadeszły ze strony Stowarzyszenia „Bristol”. Dzięki współdziałaniu tych trzech instytucji można było zorganizować to ważne spotkanie. Miło mi w tym miejscu wspomnieć również o innych osobach i instytucjach, które materialnie wsparły to przedsięwzięcie. Byli to: Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, Rektor Politechniki Wrocławskiej, Ministerstwo Kultury, Biuro Promocji Miasta Urzędu Miejskiego we Wrocławiu oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej we Wrocławiu.

Następujące po sobie spotkania w różnych ośrodkach uniwersyteckich Polski sprawiają, że świadomość metodyczna nauczycieli języka polskiego jako obcego systematycznie się wzbogaca, a przedstawiane pomysły zajęć i prezentacje podręczników poddawane są życzliwej krytyce. Cennym dobrem jest też zawsze towarzysząca konferencjom wymiana doświadczeń, która sprzyja podnoszeniu poziomu nauczania we wszystkich ośrodkach w kraju i za granicą, między innymi poprzez standaryzację programów nauczania. Ostatnio stało się to jeszcze istotniejsze, ponieważ wszedł w życie system certyfikacji języka polskiego.

Układ tej publikacji narzuciła w pewnym sensie tematyka wystąpień konferencyjnych. Jest więc dział poświęcony zagadnieniom ogólnym, metodyce nauczania, problematyce gra-

matycznej, leksyce, literaturze w kształceniu cudzoziemców, a także kulturze i testowaniu poszczególnych sprawności językowych. Na książkę składa się zatem siedem wyraźnie wyodrębnionych części.

Część pierwsza *Zagadnienia ogólne* zawiera pięć tekstów, z których każdy poświęcony jest innemu problemowi: od fascynującego, jak ujął to jeden z Recenzentów, eseju Tokimasy Sekiguchiego o poznawaniu kultury polskiej w procesie akwizycji języka, poprzez rozważania na temat uczenia się polszczyzny przez Słowian, do propozycji dydaktycznych i problematyki kompetencji komunikacyjnej.

Druga część – *Metodyka* – jest najobszerniejsza i zawiera teksty dotyczące różnych podejść w nauczaniu JPJO oraz przykłady indywidualnych rozwiązań metodycznych. Jest całkowicie zrozumiałe, że w czasie konferencji poświęconej nauczaniu kultury polskiej i języka polskiego jako obcego wiele wystąpień dotyczyło właśnie metodyki. Są tu teksty prezentujące przygotowywane podręczniki, omówienia problemów nauczania w poszczególnych krajach, charakterystyka kursów JPJO na różnych uczelniach oraz różnorodne propozycje programowe.

Część trzecia – *Gramatyka* – jest zbiorem tekstów podejmujących zagadnienia związane z trudnym problemem tłumaczenia cudzoziemcom zawilości języka polskiego. Nie dziwią więc dwa teksty poświęcone aspektowi czasownika czy też składni. Podjęta została też problematyka słowotwórcza oraz zagadnienia dotyczące wymowy polskiej. Dwa teksty poświęcono poprawności wypowiedzi cudzoziemców, w jednym z nich szczególnie nacisk kładąc na rzadko podejmowaną tematykę szyku wyrazów w wypowiedzeniu.

Czwarta część to *Leksyka*, w której mieszczą się zarówno omówienia związane ze wspólnymi przemianami słownictwa, jak i dotyczące słownictwa specjalistycznego czy też doboru leksyki na wybranych poziomach nauczania.

Część piąta – *Literatura* – zawiera sporo tekstów, wśród których można wyróżnić teksty omawiające zajęcia dla cudzoziemców poświęcone twórczości wybranych pisarzy, a także przedstawiające programy nauczania literatury polskiej czy też pokazujące literaturę polską jako zjawisko uniwersalne.

Szósta część zbioru – *Kultura* – gromadzi teksty poświęcone dość zróżnicowanej problematyce. Znajdują się tu teksty omawiające stereotypy narodowościowe i geograficzne, jak i poruszające problematykę nauczania kultury polskiej na zajęciach z obcokrajowcami, czy też charakteryzujące projekt utworzenia leksykonu kultury polskiej.

Siódma i ostatnia część to *Testowanie sprawności*, szczególnie ważne w okresie, który poprzedzał wprowadzenie systemu certyfikacji języka polskiego dla cudzoziemców. Zagadnienia te uznano za tak ważne, że poświęcono im wyodrębnioną specjalnie część obrad, w czasie których przedstawiono działalność tzw. Grupy Roboczej, omówiono przeprowadzone egzaminy próbne i zastanawiano się nad przyszłym kształtem egzaminów.

Tak więc oddawany do rąk Czytelników tom zawiera niezwykle bogactwo treści. Każdy zainteresowany nauczaniem języka polskiego jako obcego znajdzie w nim dla siebie coś ciekawego i inspirującego do dalszych badań lub rozwoju własnego warsztatu metodycznego.

Serdeczne podziękowania należą się Państwu Recenzentom: dr Annie Burzyńskiej, prof. dr hab. Małgorzacie Kicie, dr Ewie Lipińskiej, prof. dr hab. Janowi Mazurowi, prof. dr hab. Janowi Miodkowi, prof. dr hab. Bożenie Ostromęckiej-Fraćzak i dr. Janowi Piotrowskiemu. Wszyscy zgodzili się zrecenzować ten niemały przecież tom i – co warte szczególnego podkreślenia – zrobili to społecznie.

Chciałam również bardzo podziękować pani dr Małgorzacie Dawidziak-Kładocznej, która wydatnie pomogła mi we wstępnych pracach redakcyjnych.

Anna Dąbrowska